

4. maj 2011

Videnskabsministeriets ekspert overså halvdelen af universitetsverdenen

Danmarks fremtid bygger på en australsk økonom, hvis rapport overså Københavns Universitet, Aarhus Universitet og IT-Universitetet.

Foreløbigt notat

Når Videnskabsministeren af Folketingets udvalg for Videnskab og Teknologi bliver spurgt om, hvad ministeriet bygger sin politik om forskningsformidling på (spørgsmål 145), lyder svaret, at økonomen John Houghton fra Australien i 2009 efter bestilling af DEFF/Styrelsen for Bibliotek og Medier leverede rapporten "Costs and Benefits of Alternative Publishing Models: Denmark". Dette er rigtigt. Rapporten var meget positiv over for Open Access, og teoretikeren påstod, at Danmark ville kunne tjene 304 millioner kr. på forøget udnyttelse af den offentlige forskning. Fordelene bygger udelukkende på hans udregninger, og mange af forudsætningerne er hans personlige skøn.

Denne ene teoretikers påstande om de danske forhold er altså den eneste basis, som regeringen har tænkt sig at bygge sin ret så vidtrevne politik på.

Halvdelen af universitetsverdenen overset

Houghtons mange påstande og ensidige udvalg af undersøgelser er imødegået af mange eksperter med kendskab til publicering, hvorfor vi ikke her skal bruge tid på at gøre opmærksom på de store farer ved fejlfortolkninger.¹ Vi har derimod set nærmere på det danske materiale i rapporten. Det er helt oplagt, at Houghton har haft et regneark fra sit tidligere arbejde, og hvor han på baggrund af forhold i England forsøger at fortælle om situationen i Danmark. Alle oplysninger bygger på forhold i store engelsksprogede lande og fortrinsvis om forskning inden for STM-området.² Kun få steder findes der helt kontante oplysninger om danske forhold.

Vi har set de danske oplysninger igennem, og har konstateret, at forfatterens beskrivelse langt fra passer til den danske virkelighed.

Til eksempel findes der en opgørelse over de danske universiteters udgifter til videnskabelig publicering.³ Denne angiver, at de totale udgifter til anskaffelse af bøger og tidsskrifter i 2007 lå på 94 mio. kr.

Vi har svært ved at genkende dette tal fra den danske virkelighed. Vores gennemgang af bibliotekernes statistik viser tværtimod, at beløbet er næsten dobbelt så stort - i alt 169 mio. kr. Hvordan kan det gå til, at der tilsyneladende er en så stor fejl? Vi tror, at Houghton ikke har medtaget IT-Universitetet, og de oprindelige dele af Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

¹ Mest indgående i Steven Hall: A commentary on "The economic implications of alternative publishing models" i: Prometheus, 2010, 28: 1, 73-84.

² Science, Technology, Medicine

³ Tabel 3, s. 8.

Helt galt bliver det, når han i samme tabel angiver bibliotekernes øvrige udgifter til videnskabsformidling til knap 234 mio. kr. Her har forfatteren sikkert gentaget den nævnte fejl. Samtidig har han glemt at medtage udgifter til husleje. Hvis man medtager alle udgifter inkl. til magasiner og andre bibliotekslokaler vil udgifterne i realiteten nærme sig 600 mio. eller mere.